

GMINNY PROGRAM

PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
na 2004 rok

Z A Ł Ą C Z N I K

do uchwały Nr XIV/119/04
Rady Miejskiej we Włoszczowie
z 25 czerwca 2004 r.

WPROWADZENIE

Na podstawie przepisów ujętych w art. 4⁽¹⁾ ust. 1 ustawy z 26 października 1982 r. - o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 – z późn. zm.) **zobowiązano** samorządy gminne do **realizacji przedsięwzięć z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu**, które **sklasyfikowano** w obrębie tzw. „zadań własnych”.

W szczególności obejmują one następujące sfery działalności¹:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej - w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej - w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) (skreślony)
- 5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 7) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania ujęte w art. 4¹ ust. 1 pkt. 1-7 cytowanej ustawy są realizowane z dochodów pochodzących z **opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych** – sklasyfikowanych w art. 11¹ ust. 1 - w obrębie tzw. **dotychczasowych środków** na finansowanie zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. W art. 18⁽²⁾ ustalono, że **dochody te będą wykorzystywane na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i nie mogą być przeznaczane na inne cele.**

Prezentowany dokument – stanowiący integralną część **strategii integracji i polityki społecznej Gminy Włoszczowa** - jest kontynuacją programów realizowanych w latach 1992-1997 i 1998-2003. Wyszczególniono tu przedsięwzięcia pozostające w sferze zadań własnych samorządu gminnego, które będą realizowane w 2004 r.

W programie zastosowano następujące skróty:

AA	– Anonimowi Alkoholicy
GKRPA	– Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we Włoszczowie
GPPiRPA	– Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
KPP	– Komenda Powiatowa Policji we Włoszczowie
LZS	– Ludowe Zespoły Sportowe
OPS	– Ośrodek Pomocy Społecznej we Włoszczowie
OSiR	– Ośrodek Sportu i Rekreacji we Włoszczowie
PARPA	– Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
PCPR	– Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PPP	– Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna we Włoszczowie
UKS	– Uczniowski Klub Sportowy

Sformułowano następujące **cele** programu:

¹ Podano w dosłownym brzmieniu ustalonym w art. 4⁽¹⁾ ust. 1 ustawy z 26 października 1982 r. - o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 – z późn. zm.).

1. Strategiczne:

- a) zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i ograniczanie rozmiarów aktualnie występujących,
- b) rozwój zasobów umożliwiających prowadzenie działalności profilaktyczno-naprawczej,
- c) doskonalenie praktykowanych i adaptacja nowych metod rozwiązywania bieżących problemów alkoholowych oraz towarzyszącej im degradacji społeczno-ekonomicznej rodzin osób uzależnionych,
- d) integracja społeczna osób uzależnionych.

2. Operacyjne:

- a) ograniczenie i przebudowa struktury spożycia napojów alkoholowych,
- b) zmiana zachowań i postaw mieszkańców oraz instytucji funkcjonujących w Gminie Włoszczowa w sytuacjach związanych z alkoholem,
- c) wdrożenie nowoczesnych form działalności profilaktycznej – ukierunkowanych przede wszystkim na dzieci i młodzież,
- d) konstruowanie skutecznych mechanizmów monitorowania rynku sprzedaży napojów alkoholowych,
- e) prowadzenie działań prewencyjnych i edukacyjnych, zmierzających do wyeliminowania z rynku sprzedaży napojów alkoholowych podmiotów nie przestrzegających ograniczeń w zakresie ich dystrybucji – w szczególności wobec nieletnich,
- f) doskonalenie kompetencji funkcjonariuszy instytucji publicznych, uczestniczących w gminnym systemie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – np. w realizacji szkolnych programów profilaktyczno-wychowawczych,
- g) zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży poprzez rozbudowę oferty dodatkowych zajęć sportowo-kulturalnych.

REALIZATORZY PROGRAMU:

Zadania ujęte w art. 4⁽¹⁾ ust. 1 pkt. 1-3 i 5 ustawy z 26 października 1982 r. - o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi **realizują** bezpośrednio następujące podmioty:

- 1) GKRPA,
- 2) Urząd Gminy Włoszczowa – w szczególności: Wydział Spraw Obywatelskich

Działają one we **współpracy** z następującymi instytucjami:

- 1) KPP – w szczególności: Wydziałem Prewencji i Zespołem Dzielnicowych,
- 2) OPS, PCPR i PPP,
- 3) Zespołem Opieki Zdrowotnej we Włoszczowie – Poradnią Odwykową i placówkami lecznictwa specjalistycznego (odwykowego) w systemie zamkniętym,
- 4) placówkami upowszechniania oświaty - szkołami podstawowymi, gimnazjami i szkołami ponadgimnazjalnymi,
- 5) Sądem Rejonowym – Wydziałem Rodzinnym (kuratorami sądowymi),
- 6) Prokuraturą Rejonową w Jędrzejowie - Ośrodkiem Zamiejscowym we Włoszczowie,
- 7) placówkami upowszechniania kultury i sportu – domami kultury, OSiR i Biblioteką Publiczną,
- 8) stowarzyszeniami,
- 9) ruchem AA.

W części ujętej w art. 4⁽¹⁾ ust. 1 pkt. 6 ustawy z 26 października 1982 r. - o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zadania ujęte w programie **realizuje** bezpośrednio Straż Miejska, działająca we współpracy z następującymi podmiotami:

- 1) KPP – w szczególności: Wydziałem Prewencji,
- 2) GKRPA,
- 3) placówkami upowszechniania oświaty, sportu i kultury.

Zadanie sformułowane w art. 4⁽¹⁾ ust. 1 pkt. 7 cytowanej ustawy **realizuje** bezpośrednio OPS, działający we współpracy z następującymi instytucjami:

- 1) GKRPA,
- 2) placówkami lecznictwa odwykowego,
- 3) Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym i kuratorami sądowymi, KPP,
- 3) organami administracji państwowej i samorządowej oraz ich jednostkami organizacyjnymi – np. PARPA, PEFRON, PCPR, PUP i in.
- 4) placówkami upowszechniania oświaty, sportu i kultury.

NADZÓR I KOORDYNACJA:

Realizacja czynności z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych została w strukturze organizacyjnej *Urzędu Gminy Włoszczowa* umocowana w *Wydziale Spraw Obywatelskich*, gdzie w 1997 r. wyodrębniono stanowisko finansowane bezpośrednio ze środków ujętych w dz. 851, rozdz. 85154 klasyfikacji budżetowej.

W zakresie czynności pracownika, zatrudnionego w randze inspektora i bezpośrednio podlegającego naczelnikowi Wydziału Spraw Obywatelskich (SO.), ujęto ponadto zadania z dziedziny upowszechniania kultury, sportu; promocję Gminy, prowadzenie spraw z zakresu funkcjonowania szkolnictwa podstawowego, przedszkoli, gimnazjów i ochronę zdrowia.

Uwarunkowania te wynikają ze struktury organizacyjnej Urzędu Gminy Włoszczowa, bowiem nie wyodrębniono tutaj stanowisk zajmujących się wskazanymi zagadnieniami, dlatego kompetencje te zostały skoncentrowane w Wydziale SO., w ramach jednego stanowiska.

Czynności nadzoru nad dyrektorami (kierownikami) jednostek organizacyjnych Gminy Włoszczowa, prowadzących działalność w sferze upowszechniania oświaty, kultury i sportu oraz świadczenia pomocy społecznej – tzn. szkołami, domami kultury, OPS i OSiR – wykonuje bezpośrednio naczelnik Wydziału SO. Urzędu Gminy Włoszczowa.

Rozdział pierwszy

ANALIZA STANU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I ZASOBÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNO-NAPRAWCZEJ

I. Liczebność i struktura mieszkańców Gminy Włoszczowa (1998-2003)

Dane statystyczne prezentujące liczebność mieszkańców Gminy Włoszczowa ujęto w tabeli 1. W strukturze zawodowej mieszkańców ośrodków wiejskich dominują osoby zatrudnione jednocześnie w rolnictwie i dziedzinach poza rolniczych. Nasileniu uległ tutaj proces pauperyzacji rodzin, których jedynym źródłem utrzymania pozostaje rolnictwo. W latach 1999-2003 wydatnie wzrosła liczba osób pozostających bez pracy, co przedstawiono w tabeli 2. W latach 1998-2003 liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wzrosła o 35,6 proc. Analogiczny wskaźnik ustalony dla wiejskiej części Gminy Włoszczowa oszacowano na 32,9 proc. Stopa bezrobocia kształtuje się w powiecie włoszczowskim² powyżej wskaźników odnoszących się zarówno do województwa świętokrzyskiego i ogólnokrajowych: np. w latach 1998-2001 wzrosła z 12,9 do 18,5 proc. Pomimo zarysowanych dysproporcji powiat włoszczowski prezentuje się stosunkowo korzystnie na tle pozostałych powiatów usytuowanych w świętokrzyskiem – szczególnie w odniesieniu do ośrodków o przemysłowym charakterze³.

TABELA 1. Mieszkańcy Gminy Włoszczowa (1998-2003)

² Administracyjnie powiat włoszczowski dzieli się na miasto i gminę Włoszczowa oraz 5 gmin wiejskich: Kluczewsko, Krasocin, Moskorzew, Radków i Secemin. Liczy ogółem około 49.300 mieszkańców: we Włoszczowie zamieszkuje 11 tys., natomiast w wiejskiej części gminy – 11 tys. osób. Gmina Krasocin liczy 10.700, Kluczewsko – 5.100, Secemin – 5.500, natomiast Moskorzew – około 3.200 mieszkańców. Najslabiej zaludnioną gminą powiatu włoszczowskiego pozostaje Radków, który liczy 2.800 mieszkańców.

³ Według danych z 31 sierpnia 2001 r. stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim wynosiła 17,2 proc., natomiast wskaźnik ogólnokrajowy – 16,0 proc. Najwyższą stopę bezrobocia wykazano w następujących powiatach: starachowickim – 24,9 proc., skarżyskim – 24,4 proc., koneckim – 24,3 proc., ostrowieckim – 22 proc. i kieleckim – 20,3 proc. Najniższe wskaźniki ustalono w odniesieniu do powiatów: kazimierskiego – 8,5 proc., buskiego – 9,1 i pińczowskiego – 11,6 proc.

ROK	OGÓŁEM			MIASTO			OŚRODKI WIEJSKIE		
	liczba osób	odsetek [%] mieszkańców w wieku:		liczba osób	odsetek [%] mieszkańców w wieku:		liczba osób	odsetek [%] mieszkańców w wieku:	
		Szkolnym ²	produkcyjnym ³		szkolnym ²	produkcyjnym ³		szkolnym ²	produkcyjnym ³
1998	21.147	21,7	55,0	10.921	23,0	58,0	10.226	20,4	51,5
1999	21.073	21,5	54,6	10.942	22,9	57,9	10.131	20,1	51,2
2000	21.004	20,5	57,2	10.917	21,0	60,8	10.087	19,9	53,2
2001	20.995	19,5	58,3	10.921	19,3	61,3	10.074	20,1	55,1
2002	20.921	19,4	58,1	10.938	19,2	61,1	9.983	19,9	54,8
2003	20.901	19,1	57,9	10.929	19,0	60,9	9.972	19,2	54,3

¹ zestawienie obejmuje osoby zameldowane na stałe

² dzieci i młodzież w wieku 7-19 lat

³ mężczyźni w wieku 19-65 lat, kobiety w wieku 19-60 lat

TABELA 2. Bezrobocie w Gminie Włoszczowa (1998-2003)

ROK	BEZROBOTNI									STOPA BEZROBOCIA [%]	
	MIASTO			OŚRODKI WIEJSKIE			OGÓŁEM			GMINA	POWIAT
	osób	bez prawa do zasiłku	odsetek	osób	bez prawa do zasiłku	odsetek	osób	bez prawa do zasiłku	odsetek		
1998	748	577	77,1	681	547	80,0	1.430	1.125	78,7	13,4	12,9
1999	958	744	77,6	860	701	81,5	1.818	1.445	79,5	15,8	15,6
2000	1.008	819	81,2	890	749	84,2	1.898	1.568	82,6	bd.	16,5
2001	1.148	940	81,9	921	822	89,2	2.069	1.762	85,2	bd.	18,5
2002	1.192	979	82,1	953	841	89,5	2.145	1.820	84,9	bd.	18,9
2003 ¹	1.219	998	81,9	984	869	88,4	2.203	1.867	84,8	bd.	19,5

¹ wg danych z III kwartału 2003 r.

TABELA 3. Liczebność uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w Gminie Włoszczowa (2003-2004)

NAZWA SZKOŁY	Liczba uczniów
Zespół Placówek Oświatowych Nr 1 we Włoszczowie:	926
Zespół Placówek Oświatowych Nr 2 we Włoszczowie:	756
Zespół Placówek Oświatowych w Koniecznie:	386
Zespół Placówek Oświatowych w Kurzelowie:	337
Zespół Placówek Oświatowych w Bebelnie:	106
Szkoła Podstawowa w Czarnicy:	83
Szkoła Podstawowa w Wiśniowej:	55
Ogółem:	2.649

2. Liczebność punktów sprzedaży napojów alkoholowych

W Gminie Włoszczowa aktualnie funkcjonuje 98 punktów sprzedaży napojów alkoholowych (tabela 4-6). Ich liczebność została ustalona na podstawie uchwał *Rady Miejskiej we Włoszczowie* Nr XXVII/306/98 z 12 lutego 1998 r. i Nr V/40/03 z 25 kwietnia 2003 r. – oraz Nr XXXI/201/01 z 2 sierpnia 2001 r. Limity te wynoszą aktualnie: 50 punktów sprzedaży – w systemie sprzedaży detalicznej, oraz 35 ośrodków dystrybucji w gastronomii.

TABELA 4. Sieć sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Włoszczowa - liczba wydanych zezwoleń (1998-2003)

ROK	Z NAPOJAMI PRZEZNACZONYMI DO SPOŻYCIA:								
	OGÓŁEM	POZA MIEJSCEM SPRZEDAŻY				W MIEJSCU SPRZEDAŻY			
		RAZEM	wg zawartości alkoholu [%]			RAZEM	Wg zawartości alkoholu [%]		
			do 4,5	<4,5 - 18	<18		do 4,5	<4,5 - 18	<18
1998	80	57	12	16	29	23	7	10	6
1999	87	59	14	13	32	28	8	10	10
2000	86	59	14	13	32	27	8	9	10
2001	105	71	27	21	23	34	12	10	12
2002	98	66	22	15	29	32	11	10	11
2003	85	65	30	18	17	20	11	5	4

TABELA 5. Terytorialne rozmieszczenie punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Włoszczowa (1998-2003)

ROK	Z NAPOJAMI PRZEZNACZONYMI DO SPOŻYCIA:								
	OGÓŁEM	POZA MIEJSCEM SPRZEDAŻY				W MIEJSCU SPRZEDAŻY			
		RAZEM: A+B+C ¹		o zawartości pow. 18% alkoholu		RAZEM: A+B+C		o zawartości pow. 18% alkoholu	
		miasto	ośrodki wiejskie	miasto	ośrodki wiejskie	miasto	ośrodki wiejskie	Miasto	ośrodki wiejskie
1998	80	26	31	13	16	14	9	4	2
1999	87	25	34	17	15	13	15	5	5
2000	86	25	34	17	15	13	14	5	5
2001	105	33	38	15	12	21	13	9	3
2002	98	34	32	19	9	20	12	7	4
2003	92	30	31	21	14	19	11	7	3

¹ napoje o zawartości alkoholu do 4,5 %, od 4,5 do 18 % i powyżej 18 %

TABELA 6. Liczba mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych w Gminie Włoszczowa (1997-2003)

ROK ¹	WEDŁUG ZAWARTOŚCI ALKOHOLU			
	razem ²			powyżej 18%
	ogółem w gminie	miasto	ośrodki wiejskie	ogółem w gminie
1997	249	266	235	611
1998	264	273	255	604
1999	242	288	207	508
2000	244	287	210	500
2001	200	202	196	538
2002	213	203	226	510
2003	221	211	222	541

¹ wg danych z końca danego roku kalendarzowego

² napoje o zawartości alkoholu do 4,5 %, 4,5-18 % i powyżej 18 %

3. Problemy zdrowotne i społeczno-ekonomiczne determinowane uzależnieniem i nadużywaniem napojów alkoholowych

Nadużywanie napojów alkoholowych powoduje szereg zaburzeń czynności psychofizycznych i uszkodzenia narządów wewnętrznych⁴. Specyficzną cechą choroby alkoholowej pozostaje okoliczność, że w znaczącym stopniu dotyczy ona rodzin osób uzależnionych. To ich przedstawiciele ponoszą bowiem większość konsekwencji psychospołecznych i ekonomicznych determinowanych

⁴ Por. szerzej: J. Kinney, G. Leaton, *Zrozumieć alkohol*, tłum. A. Basaj, A. Bielasik, Warszawa 1996, s. 103-134; M. Pałyska, J. Raduj, *Funkcjonowanie osobowości u osób uzależnionych od alkoholu – przegląd piśmiennictwa*, „Alkoholizm i Narkomania”, 1992, Nr 10, s. 7-28; J. Sierostawski, *Spoleczno-demograficzne korelaty picia alkoholu w Polsce*, „Alkoholizm i Narkomania”, 1995, Nr 3 (20), s. 57-78; R. Room, *Problemy związane z alkoholem – pojęcia i metodologia*, w: *Alkohol oraz związane z nim problemy społeczne i zdrowotne*, red. I. Wald, Warszawa 1986, s. 71-92.

alkoholizmem: najczęściej jest to pogarszająca się sytuacja materialna; często bywa to przemoc, zdarzają się przypadki napastowania seksualnego oraz inne patologiczne zjawiska o kryminalnym charakterze⁵.

W rezultacie zastosowania metodologii rekomendowanej przez PARPA, liczebność mieszkańców Gminy Włoszczowa uzależnionych od alkoholu – przejawiających symptomy chorobowe – oszacowano co najmniej na 420 osób⁶.

W Poradni Odwykowej we Włoszczowie aktualnie jest zarejestrowanych ponad 100 pacjentów zameldowanych na terytorium Gminy Włoszczowa (60 - z Włoszczowy, 42 - z ośrodków wiejskich). Systematycznie leczy się jedynie około 50 osób. Ze świadczeń socjalnych korzysta obecnie ogółem ponad 1,2 tys. rodzin. W rezultacie przeprowadzonych przez pracowników OPS wywiadów środowiskowych ustalono, że wyraźne symptomy związane z patologią alkoholową występują co najmniej w kilkudziesięciu rodzinach objętych pomocą społeczną, stanowiących około 14 proc. populacji objętych tym systemem materialnego wspomaganie.

4. Naruszanie prawa i porządku publicznego pod wpływem alkoholu

W rezultacie analizy informacji udostępnionych przez KPP we Włoszczowie dostrzeżono bezpośredni związek pomiędzy nadużywaniem napojów alkoholowych a naruszaniem prawa i porządku publicznego. Ponad 50 proc. osób izolowanych w pomieszczeniach dla zatrzymanych, zostało tam umieszczonych w celu wytrzeźwienia. Około 19 proc. kolizji i wypadków drogowych, które nastąpiły na terytorium działania włoszczowskiej policji, zostało spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców.

Funkcjonariusze KPP przeprowadzają rocznie w obrębie miasta i gminy Włoszczowa ponad 200 interwencji domowych: około 70-80 proc. dotyczy awantur wszczętych po spożyciu alkoholu. Około 30 proc. wniosków, które wpływają do *Sądu Rejonowego we Włoszczowie* – w sprawach o wykroczenia - dotyczy zdarzeń pozostających w związku z nadużywaniem napojów alkoholowych. Systematycznie ujawnia się również przypadki naruszenia przepisów kodeksu karnego w zakresie znęcania się nad członkami rodziny.

Od 1 września 2003 r. Urząd Gminy Włoszczowa partycypuje w kosztach utrzymania kieleckiej Izby Wytrzeźwień, co umożliwiło miejscowej policji korzystanie z jej usług. Do 31 grudnia 2003 r. dowieziono tu w celu wytrzeźwienia 14 mieszkańców włoszczowskiej gminy.

5. Charakterystyka zasobów umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej

W strukturze włoszczowskiego ZOZ funkcjonuje *Poradnia Odwykowa*. Intensywną działalność prowadzi grupa AA „Płomień”, dysponująca lokalem udostępnionym przez *Środowiskowy Dom Samopomocy we Włoszczowie*, zrzeszająca ponad dwadzieścia systematycznie spotykających się osób.

Zgodnie z wymaganiami ujętymi w art. 4¹ ust. 3 ustawy z 26 października 1982 r. - o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w 1997 r. utworzono *Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* (GKRPA). Aktualnie funkcjonuje ona w składzie liczącym siedem osób. Na przewodniczącego komisji wyznaczono **Krzysztofa Malinowskiego**, natomiast na sekretarza – **Zuzannę Piech**. Personalny skład i kwalifikacje (wykształcenie) osób uczestniczących w jej działalności przedstawiono w tabeli 7.

TABELA 7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we Włoszczowie – skład personalny i kwalifikacje (2004)

⁵ Por. szerzej: M. Ochmański, *Nadużywanie alkoholu przez ojców a sytuacja domowa i szkolna dzieci*, Lublin 1993; S. Brown, *Bezpieczne przejście: Powrót do zdrowia dorosłych dzieci alkoholików*, Warszawa 1995; *Alkohol i nasze życie* – materiały edukacyjne przygotowane przez PARPA, „Nowiny Psychologiczne”, 3 (1994), s. 105-124; A. Święcicki, *Alkohol. Zagadnienia polityki społecznej*, Warszawa 1977, s. 3-7.

⁶ W rezultacie przeprowadzonych badań o zasięgu ogólnopolskim ustalono, że osoby uzależnione stanowią średnio 2 proc. ogółu populacji: Por. www.parpa.pl: rekomendacje (2004); *Rekomendacje do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2004 roku*, wyd. PARPA (Warszawa 2003), s. 11.

DANE PERSONALNE	FUNKCJA	DATA POWOŁANIA do GKRPA	WYKSZTAŁCENIE	DODATKOWE KWALIFIKACJE ⁷
Krzysztof Malinowski	przewodniczący	1999	wyższe pedagogiczne	„Uwolnienie”
Zuzanna Piech	sekretarz	1997-1998, 2003	wyższe techniczne i pedagogiczne	Strategia Lokalna
Zdzisław Jurek	członek	1997-2001, 2003	zawodowe	Strategia Lokalna PRO
Artur Szkot	członek	2001	średnie techniczne podjęte studia wyższe	szkolenia resortowe
Jerzy Karliński	członek	2003	wyższe (lekarz medycyny)	Specjalizacja II stopnia (psychiatria)
Grzegorz Krzyżanowski	członek	2003	średnie techniczne	szkolenia indywidualne, zakwalifikowany do udziału w szkoleniach specjalistycznych
Robert Ślęzak	członek	1998	wyższe humanistyczne i pedagogiczne	Strategia Lokalna szkolenia resortowe

GKRPA prowadzi działalność na podstawie przepisów ustawy z 26 października 1982 r. - o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, Regulaminu Organizacyjnego zatwierdzonego przez Zarząd Miejski uchwałą Nr III/111/01 z 22 sierpnia 2001 r. oraz gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalanego corocznie przez Radę Miejską. Zadania te koncentrują się wokół inicjowania oraz wspierania realizacji przedsięwzięć z dziedziny profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, które obejmują następujące zagadnienia:

- 1) przygotowanie projektu *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych*,
- 2) opiniowanie - na wniosek burmistrza - projektów uchwał regulujących funkcjonowanie lokalnego rynku sprzedaży napojów alkoholowych,
- 3) opiniowanie – na wniosek *Wydziału Finansowego* - podań o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Ogółem w 2003 r. odbyło się 12 planowych posiedzeń komisji i trzy doraźne, zwołane na wniosek *Wydziału Finansowego* - w związku z koniecznością sformułowania opinii w sprawach o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Posiedzenia komisji są organizowane w dni powszednie, od godz. 15³⁰ lub 16⁰⁰. Członkowie komisji otrzymują wynagrodzenie skalkulowane zgodnie z zasadami ustalonymi w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i uchwałą Nr XXVII/305/98 Rady Miejskiej we Włoszczowie z 12 lutego 1998 r., tj. 15% najniższego wynagrodzenia pracowników ustalanego w rozporządzeniu Rady Ministrów.

Komisja bezpośrednio przeprowadza czynności zmierzające do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione od alkoholu, i – w rezultacie - kieruje wnioski do Sądu Rejonowego, o wydanie orzeczenia o obowiązkowym poddaniu się terapii w zakładzie odwykowym. Na bieżąco współpracuje w tym zakresie z *Rewirem Dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji* i *Sądem Rodzinnym*. Dane statystyczne prezentujące ten aspekt działalności komisji ujęto w tabeli 8:

⁷ Wymagane w art. 4¹ ust. 4 ustawy z 26 października 1982 r. - o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

TABELA 8. Sprawozdanie z działalności GKRPA – w części obejmującej postępowania w sprawach o podjęcie leczenia odwykowego

ROK	LICZBA OSÓB, wobec których GKRPA		
	przeprowadzono postępowanie	skierowano na leczenie dobrowolne	skierowano wnioski do Sądu Rejonowego
1	2	3	4
1993-1997	62	18	38
1998	32	8	22
1999	32	21	9
2000	17	5	12
2001	29	18	10
2002	21	15	17
2003	27	26	1
OGÓŁEM:	220	112	109

Ogółem dokumentacja zgromadzona przez GKRPA obejmuje akta personalne 205 osób, wobec których wszczęto w latach 1993-2003 postępowanie zmierzające do skierowania na dobrowolne lub przymusowe leczenie odwykowe – przeciwalkoholowe (kol. 2). W rezultacie rozmów mających na celu umotywowanie do podjęcia leczenia, przeprowadzonych przez członków GKRPA, terapię odwykową na zasadzie dobrowolności – zarówno w warunkach ambulatoryjnych i stacjonarnych - podjęło 112 osób (kol. 3). W odniesieniu do 109 osób sporządzono wnioski do Sądu Rodzinnego - o wydanie postanowienia o przymusowym skierowaniu na leczenie odwykowe w warunkach stacjonarnych, co nastąpiło w rezultacie badań przeprowadzonych przez biegłego w zakresie psychiatrii (kol. 4). Dane ujęte w kol. 2-4 prezentowanej tabeli oznaczają liczbę osób, których dotyczyła działalność GKRPA, natomiast rzeczywista liczba postępowań jest większa, bowiem np. liczba wniosków skierowanych w latach 1993-2003 do Sądu Rejonowego wynosi 120. Różnica ta wynika tego, że wobec 12 osób ponownie występowało do sądu o wydanie postanowienia o przymusowym skierowaniu na leczenie odwykowe, bowiem dotychczasowy obowiązek wygasł po upływie dwóch lat do daty jego uprawomocnienia.

W 2003 r. GKRPA sformułowała opinie w 62 postępowaniach w sprawach o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, dotyczących następujących aspektów lokalnego prawa:

- 1) czy postulowany punkt spełnia kryteria określone w uchwale Nr XVII/180/2000 Rady Miejskiej z 28 grudnia 2000 r. - w sprawie ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych i określenia warunków sprzedaży tych napojów na terenie gminy Włoszczowa,
- 2) czy Urząd Gminy dysponuje wolnym limitem zezwoleń na sprzedaż napojów o zawartości od 4,5 do 18 proc. alkoholu, z wyjątkiem piwa, i powyżej 18 proc. alkoholu – ustalonych w uchwałach Rady Miejskiej we Włoszczowie Nr XXVII/306/98 z 12 lutego 1998 r. i Nr V/40/03 z 25 kwietnia 2003 r. – oraz Nr XXXI/201/01 z 2 sierpnia 2001 r.

Ogółem GKRPA wydała dotychczas 57 postanowień pozytywnie opiniujących podania przedłożone przez Wydział Finansowy, natomiast w pięciu postępowaniach komisja sformułowała negatywne stanowisko, co zostało spowodowane przede wszystkim brakiem wolnego limitu.

TABELA 9. Liczba osób przeszkolonych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz organizowania pomocy ofiarom przemocy w rodzinie (Gmina Włoszczowa)

Strategia Centralna	Strategia Lokalna	Realizacja programów profilaktycznych	Studium Terapii Uzależnień	Program Rozwoju Osobistego	Organizowanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie	Inne szkolenia
1 ¹	12 ²	34 ³	1 ¹	1 ⁴	17 ⁵	2

¹ członek Grupy AA - Płomień

² 4 aktualnych i 8 byłych członków GKRPA

³ 27 nauczycieli i 5 pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej we Włoszczowie, przeszkolonych w zakresie realizacji programu *Spójrz inaczej*, dwóch pracowników oświaty posiadających uprawnienia do prowadzenia zajęć pn. *Program Edukacji Zdrowotnej*

⁴ Rzecznik Grupy AA - Płomień

⁵ pracownicy PPP i absolwenci warsztatu zorganizowanego w 1999 r. Urząd Gminy Włoszczowa (Policja., OPS)

TABELA 10. Liczba osób przeszkolonych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych - według zawodów i miejsca zatrudnienia

SŁUŻBA ZDROWIA	OPIEKA SPOŁECZNA	POLICJA	NAUCZYCIELE	ADMINISTRACJA SAMORZĄDOWA	POZOSTAŁE ZAWODY
3	4	5	33	1	4

Dzieci uczęszczające do szkół podstawowych i gimnazjów - funkcjonujących w Gminie Włoszczowa – były od 1997 r. objęte programem z zakresu profilaktyki uzależnień pn. *Spójrz inaczej* - realizowanym przez grupę nauczycieli, którzy w rezultacie szkoleń zorganizowanych w latach 1997-1998 przez Urząd Gminy Włoszczowa – uzyskali certyfikaty uprawniające do prowadzenia zajęć. Szkolenie zostało połączone z dwudziestogodzinnym warsztatem z zakresu wiedzy o środkach uzależniających oraz przeciwdziałania agresji wśród młodzieży.

Od 1997 r. w Szkole Podstawowej Nr 1 im. *Józefa Piłsudskiego* we Włoszczowie funkcjonuje *świećlica środowiskowa*, natomiast w 2000 r. analogiczne placówki uruchomiono w szkołach podstawowych w Koniecznie i Kurzelowie. Ich wychowankowie korzystają z dożywiania oraz mają zapewnioną pomoc w nauce.

Rozdział drugi

INFORMACJA O REALIZACJI ZADAŃ UJETYCH W GMINNYM PROGRAMIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2003 ROK

W *Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* na 2003 r., ujęto między innymi realizację następujących zadań:

- dofinansowanie przedsięwzięć zmierzających do zagospodarowania wolnego czasu dzieci i młodzieży w ramach Akcji Zimowej i Akcji Letniej 2003,
- realizację programów profilaktyczno-wychowawczych ukierunkowanych na przeciwdziałanie alkoholizmowi wśród dzieci i młodzieży,
- finansowanie działalności *świećlic środowiskowych*,
- dofinansowanie przedsięwzięć sportowo-kulturalnych promujących zdrowy styl życia – wolny od uzależnień,
- dofinansowanie działalności grupy AA – „Płomień”.

Zgodnie z realizowaną od 1998 r. strategią zostały one ukierunkowane przede wszystkim na zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży ze środowisk stanowiących grupę zwiększonego ryzyka. Zadania te były na bieżąco realizowane przez *Wydział Spraw Obywatelskich* – we współpracy z **GKRPA** i pozostałymi instytucjami.

Ze środków ujętych w dz. 851, rozdz. 85154 dofinansowano *Akcję Zimową’2003*, zrealizowaną przez szkoły podstawowe funkcjonujące w Gminie Włoszczowa - w Koniecznie, Kurzelowie, Czarnicy i Włoszczowie. Warunkiem dofinansowania było przedłożenie programu zajęć z dziećmi i młodzieżą na okres ferii zimowych’2003, uwzględniającego treści promujące zdrowy styl życia.

W 2003 r. kontynuowano w *świećlicach środowiskowych* program z zakresu profilaktyki uzależnień pn. *Spójrz inaczej*. Realizatorami zajęć byli etatowi nauczyciele zatrudnieni w szkołach podstawowych i gimnazjach, którzy w latach 1997-1998 uzyskali certyfikaty uprawniające do prowadzenia programu, co nastąpiło w rezultacie cyklu szkoleń zorganizowanych i sfinansowanych przez *Urząd Gminy Włoszczowa*.

W gimnazjach w Koniecznie i Kurzelowie, realizowano w 2003 r. tzw. **Program Edukacji Zdrowotnej**. Obsługę finansową zadania prowadził **ZOEASiP**, natomiast środki na jego realizację zostały przekazane z budżetu Gminy Włoszczowa, co nastąpiło na podstawie porozumień zawartych pomiędzy Zarządem Miejskim i dyrektorami poszczególnych placówek oświatowych.

Samorząd Gminy Włoszczowa finansował w 2003 r. realizację w szkołach podstawowych i gimnazjach programu pn. **Otwarta szkoła**, zmierzającego do zagospodarowania wolnego czasu dzieci i młodzieży w godzinach wolnych od nauki, poprzez organizację pozalekcyjnych zajęć sportowych. Obsługę finansową zadania prowadził **ZOEASiP**, natomiast środki na jego realizację zostały przekazane na podstawie porozumień zawartych pomiędzy *Zarządkiem Miejskim* i dyrektorami szkół objętych programem.

Realizacją programu **Otwarta szkoła** koresponduje z działaniami samorządu zmierzającymi do **wspierania stowarzyszeń** upowszechniania kultury fizycznej funkcjonujących w Gminie Włoszczowa. W 2003 r. udzielono dofinansowania działalności statutowej następujących podmiotów ukierunkowanych na zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży:

• UKS – „Jedynka”:	2.000 zł
• UKS – „Olimpia”:	2.000 zł
• UKS – „Victoria”:	2.000 zł
• UKS – „Victoria”:	2.000 zł
• UKS – „Max”:	1.200 zł
• UKS – „Gacusz”:	1.000 zł
• Klub Sportowy – „Hetman Włoszczowa”:	70.000 zł

Dotacje przekazano na podstawie porozumień z Urzędem Gminy, w których określono ich wysokość i ustalono formy zagospodarowania. Warunkiem dofinansowania działalności **KS – „Hetman Włoszczowa”** - w części zabezpieczonej w dz. 851, rozdz. 85154 (60.000 zł) - było przedłożenie programu z zakresu profilaktyki uzależnień, promującego zdrowy styl życia - wolny od uzależnień.

Oprócz dotacji przekazywanych bezpośrednio na konta stowarzyszeń, *Urząd Gminy Włoszczowa* dokonał zakupu sprzętu sportowego – w postaci butów, koszulek i piłek - dla lokalnych ogniw **Ludowych Zespołów Sportowych** – funkcjonujących w **Dąbiu, Czarnicy, Łachowie, Boczkowicach, Rogienicach i Kurzelowie**.

W rezultacie zagospodarowania części **nadwyżki budżetowej** z 2002 r. dokonano zakupu **sprzętu i wyposażenia sportowego** dla szkół podstawowych i gimnazjów funkcjonujących w Gminie Włoszczowa.

W 2003 r. finansowano ze środków ujętych w dz. 851, rozdz. 85154 działalność **światlic środowiskowych**, funkcjonujących w następujących szkołach podstawowych: Nr 1 we Włoszczowie, w Kurzelowie i Konieczynie. Prowadziły one działalność podczas roku szkolnego, w dni powszednie - w godzinach popołudniowych.

Dzieci uczęszczające do światlic (około 80 osób) otrzymywały posiłek i pomoc w nauce. Środki na wynagrodzenia opiekunów były rozliczane przez **ZOEASiP**, natomiast *Urząd Gminy* bezpośrednio regulował koszty dożywiania i zakupu pomocy edukacyjno-rozwojowych. **Zasady finansowania** światlic środowiskowych ustalono w porozumieniach zawartych pomiędzy Urzędem Gminy i dyrektorami szkół, gdzie one funkcjonują.

TABELA 11. Koszty zakupu sprzętu i wyposażenia sportowego dla szkół podstawowych i gimnazjów usytuowanych w Gminie Włoszczowa – sfinansowane z dz. 851, rozdz. 85154

Ze środków przeznaczonych na realizację zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (dz. 851, rozdz. 85154), dofinansowano uczestnictwo dzieci pochodzących ze środowisk zwiększonego ryzyka w rozmaitych formach wypoczynku (**Akcja Letnia'2003**). Ogółem dofinansowaniem objęto przedsięwzięcia, w których uczestniczyło ponad 240 dzieci. Zostały one zorganizowane we współpracy ze środowiskiem szkolnym, pracownikami *Ośrodka Pomocy Społecznej* i *Caritas Kielecką*.

W ramach *Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2003 r.* wspierano ponadto - finansowo i organizacyjnie - następujące podmioty, realizujące zadania w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom:

- **grupę AA – „Płomień”** (mityngi integracyjne, warsztaty wspierające proces wychodzenia z choroby alkoholowej, pielgrzymki trzeźwościowe),
- **Towarzystwo Pomocy św. Brata Alberta – Koło we Włoszczowie**: działalność stołówki dla ubogich i organizowanie rodzinom osób uzależnionych bezpośredniej pomocy żywnościowej,

- Komendę Powiatową Policji: zakup materiałów kolportowanych podczas spotkań dzielnicowych z dziećmi, młodzieżą, nauczycielami i rodzicami oraz kontroli punktów dystrybucji napojów alkoholowych⁸; organizacja szkolnych zawodów sportowych - o „Puchar Dzielnicowego” (zakup nagród),
- szkoły podstawowe i gimnazja – organizacja widowisk artystycznych (teatrzyki profilaktyczne): Włoszczowa, Konieczno, Kurzelów.

Rozdział trzeci

WYSZCZEGÓLNIENIE ZADAŃ DO ZREALIZOWANIA (2004)

Zadanie 1

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

1. Rozbudowa form terapii – dostępnych w ramach lokalnego systemu leczenia odwykowego otwartego:

KOMENTARZ:

Aktualnie włoszczowska poradnia odwykowa prowadzi działalność w zakresie usług zakontraktowanych przez NFZ. Nie obejmuje ona terapii grupowej i wsparcia dla osób, które ukończyły program realizowany w systemie zamkniętym. Lukę tę wypełniają w pewnym zakresie doraźne warsztaty - obejmujące kilkadziesiąt godzin zajęć - organizowane dla osób zrzeszonych we włoszczowskiej grupie AA – „Płomień”.

2. Dofinansowanie uczestnictwa w konferencjach, sympozjach i innych formach doskonalenia kompetencji osób realizujących zadania ujęte w GPPiRPA.
3. Prowadzenie czynności zmierzających do podjęcia i kontynuowania leczenia odwykowego przez osoby uzależnione od alkoholu
 - a) realizatorem zadania jest GKRPA,
 - b) metody realizacji:
 - 1) prowadzenie rozmów zmierzających do umotywowania osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego,
 - 2) współpraca z Komendą Powiatową Policji, Poradnią Odwykową, grupą AA-Płomień, Sądem Rejonowym, Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Prokuraturą Rejonową,
 - 3) gromadzenie dokumentacji w celu sporządzenia wniosków do Sądu Rejonowego o wydanie postanowienia orzeczenia o obowiązku podjęcia leczenia odwykowego,
 - 4) organizowanie wsparcia osobom po przebytej terapii odwykowej poprzez wspieranie działalności środowisk trzeźwościowych.
 - c) koordynatorem realizacji zadania jest przewodniczący GKRPA, który współpracuje z pracownikiem merytorycznym Wydziału Spraw Obywatelskich.
 - d) wynagrodzenia członków GKRPA będą wypłacane na podstawie uchwały Nr XXVII/305/98 Rady Miejskiej we Włoszczowie z 12 lutego 1998 r. - w sprawie ustalenia wysokości diet dla członków GKRPA .
 - e) wynagrodzenia biegłych - powoływanych przez GKRPA i Sąd Rejonowy, w postępowaniach wszczynanych na wniosek GKRPA - będą wypłacane w wysokości ustalonej na podstawie właściwych przepisów.

Zadanie 2

⁸ Broszury edukacyjne: *Wakacyjna polisa trzeźwości dla naszych dzieci*, wyd. PARPA (Warszawa 2002); *Alkohol kradnie wolność*, wyd. PARPA (Warszawa, brak roku wydania); *Materiały informacyjne dla sprzedawców, właścicieli sklepów, pubów i kawiarni*, (Warszawa, brak roku wydania).

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

1. Współpraca z podmiotami tworzącymi system pomocy ofiarom przemocy domowej w ramach *Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy Domowej* – „NIEBIESKA LINIA”: OPS, KPP, PPP, PCPR.
2. Dofinansowanie działalności punktów informacyjno- konsultacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie i przestępstw – przy *Komendzie Powiatowej Policji* (Włoszczowa, Kurzelów i Konieczno): np. zakupu materiałów eksploatacyjnych i edukacyjnych, uczestnictwa w szkoleniach.
3. Podjęcie działań zmierzających do utworzenia punktu informacyjno- konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych (alkohol i narkotyki).

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej – w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii - w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

1. Realizacja programów profilaktyczno-wychowawczych, ukierunkowanych na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii. Ustala się następujące kryteria wyboru programów do realizacji w placówkach oświatowych funkcjonujących w Gminie Włoszczowa:
 - a) potencjał w postaci osób przeszkolonych w zakresie realizacji programów profilaktyczno-wychowawczych, ukierunkowanych na pracę z dziećmi i młodzieżą (tab. 9-10),
 - b) kwalifikacje merytoryczne realizatorów,
 - c) koszty realizacji programów skalkulowane w odniesieniu do wymiaru czasowego zajęć,
 - d) możliwości skoordynowania prowadzenia zajęć profilaktyczno-wychowawczych z programem nauczania realizowanym w poszczególnych placówkach oświatowych,
 - e) zasięg oddziaływania postrzegany poprzez pryzmat objęcia programami możliwie najliczniejszej populacji dzieci i młodzieży.

Termin realizacji zadania ustalono na następujący okres: styczeń-czerwiec, wrzesień-grudzień 2004 r. Środki na finansowanie zadania ujęto w budżecie Gminy Włoszczowa na 2004 r. (dz. 851, rozdz. 85154).

2. Zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży pochodzących ze środowisk stanowiących grupę zwiększonego ryzyka w zakresie problematyki związanej z występowaniem problemów alkoholowych. Ustala się następujące formy realizacji:
 - a) dofinansowanie realizacji Akcji Zimowej' 2004, zmierzającej do zorganizowania wolnego czasu dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych: samorząd Gminy Włoszczowa dofinansuje realizację przedsięwzięć spełniających następujące kryteria:
 - 1) nie są organizowane na zasadach komercyjnych - w celu osiągnięcia zysku,
 - 2) organizatorem jest podmiot zinstytucjonalizowany,
 - 3) opracowano program pracy profilaktyczno-wychowawczej promujący wśród dzieci i młodzieży styl życia - wolny od uzależnień: np. pogadanki, prelekcje, konkursy plastyczne, literackie zawierające treści z zakresu profilaktyki alkoholowej - który zostanie zrealizowany podczas zimowiska,
 - 4) sporządzono kalkulację finansową przedsięwzięcia.

b) dofinansowanie Akcji Letniej'2004, zmierzającej do zagospodarowania wolnego czasu dzieci i młodzieży podczas wakacji. Ustala się następujące kryteria dofinansowania poszczególnych przedsięwzięć:

- 1) nie są organizowane na zasadach komercyjnych - w celu osiągnięcia zysku,
- 2) organizatorem jest podmiot zinstytucjonalizowany,
- 3) opracowano program pracy profilaktyczno-naprawczej w dziedzinie uzależnień,
- 4) sporządzono kalkulację finansową.

c) finansowanie działalności świetlic środowiskowych

1) kontynuacja działalności świetlic funkcjonujących w szkołach podstawowych: Nr 1 we Włoszczowie, w Koniecznie i Kurzelowie,

2) dofinansowanie działalności nowych placówek środowiskowych. Ustala się następujące kryteria:

- świetlice nie są organizowane na zasadach komercyjnych - w celu osiągnięcia zysku,
- organizatorem jest podmiot zinstytucjonalizowany,
- sporządzono program pracy profilaktyczno-wychowawczej w dziedzinie uzależnień,
- opracowano kalkulację finansową,
- placówka będzie funkcjonować w godzinach popołudniowych, co najmniej po godzinie 15⁰⁰,
- wychowankom zostanie umożliwione korzystanie z pomocy w nauce.

d) finansowanie akcji pn. Otwarta szkoła'2004

1) celem akcji jest zagospodarowanie czasu dzieci i młodzieży, poprzez organizację dodatkowych zajęć sportowych.

2) akcja będzie organizowana w oparciu o zasoby lokalowe i kadrowe szkół podstawowych i gimnazjów funkcjonujących w Gminie Włoszczowa,

3) ustalono następujące zasady realizacji zadania:

- zajęcia sportowe będą ukierunkowane na popularyzację wśród młodzieży zdrowego stylu życia – wolnego od uzależnień,
- zajęcia będą realizowane w godzinach popołudniowych.

4) realizacja zadania – w części dotyczącej wynagrodzenia osób prowadzących zajęcia - będzie finansowana ze środków ujętych w budżecie Gminy Włoszczowa na 2004 r. - w dziale 851, rozdz. 85154.

3. Dofinansowanie przedsięwzięć sportowo-kulturalnych promujących zdrowy styl życia – ukierunkowanych na dzieci i młodzież – np. widowisk artystycznych, teatrzyków profilaktycznych, festynów sportowych, itp. Ustala się następujące kryteria finansowania:

a) opracowano program profilaktyczno-wychowawczy promujący wśród dzieci i młodzieży styl życia - wolny od uzależnień,

b) sporządzono kalkulację finansową.

4. Doskonalenie kompetencji osób związanych z podmiotami współpracującymi w zakresie realizacji zadań ujętych w GPPiRPA – w części obejmującej profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych wśród dzieci i młodzieży:

a) ze środków ujętych w budżecie Gminy Włoszczowa na 2004 r. (dz. 851, rozdz. 85154), będzie finansowane lub dofinansowywane uczestnictwo w specjalistycznych warsztatach, kursach i szkoleniach dotyczących pracy profilaktyczno-wychowawczej z dziećmi i młodzieżą z rodzin dotkniętych patologią

alkoholową, ofiarami przemocy w rodzinie - itp. **Rekomenduje się** doskonalenie kwalifikacji następujących grup zawodowych i środowisk:

- 1) pracownicy oświaty: nauczyciele szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich,
 - 2) funkcjonariusze policji – przede wszystkim dzielnicowi,
 - 3) pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej,
 - 4) pracownicy leczenia odwykowego i osób zaangażowanych w rozwój środowiska trzeźwościowego – np. ruchu AA,
 - 5) członkowie GK RPA.
 - 6) administracja samorządowa.
- b) o udzielenie dofinansowania mogą **ubiegać się** zarówno osoby prawne, które zamierzają zorganizować warsztat / kurs we własnym zakresie, i osoby fizyczne deklarujące uczestnictwo w szkoleniach zamiejscowych prowadzonych przez wyspecjalizowane podmioty,
- c) podmiot organizujący szkolenie, warsztat lub kurs we własnym zakresie, może ubiegać się o dofinansowanie jeżeli spełnia następujące kryteria:
- 1) zaplanowane przedsięwzięcie nie jest organizowane na zasadach komercyjnych - w celu osiągnięcia zysku.
 - 2) opracowano kalkulację finansową przedsięwzięcia.
5. Kontynuacja akcji edukacyjno-informacyjnej dotyczącej rozmaitych aspektów uzależnienia alkoholowego - jego społecznych uwarunkowań i następstw:
- a) **sfinansowanie** zakupu i **dystrybucja** w środowisku szkolnym materiałów edukacyjno-informacyjnych dotyczących uzależnień: np. czasopism, broszur, plakatów - ukierunkowanych na młodzież, rodziców i nauczycieli,
- b) dofinansowanie akcji pn. **Szkoła–Rodzina–Środowisko i Bezpieczna Szkoła (2004)** realizowanej przez *Komendę Powiatową Policji*:
- 1) przedmiotem dofinansowania będzie **zakup materiałów** edukacyjno-informacyjnych dotyczących funkcjonowania dziecka w rodzinie alkoholowej i rozpoznawania symptomów związanych np. z przemocą w rodzinie,
 - 2) materiały – adresowane przede wszystkim do nauczycieli i rodziców – będą **kolportowane** podczas spotkań z rodzicami, organizowanych z udziałem funkcjonariuszy *Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji – dzielnicowych*.
 - 3) w ramach akcji Szkoła–Rodzina–Środowisko’2004 zostanie zorganizowany cykl **imprez towarzyszących** obejmujących konkursy o problematyce dotyczącej uzależnień i festyny sportowo-kulturalne promujące zdrowy styl życia.
- c) kontynuacja **kampanii informacyjnej** w lokalnych mediach – np. „**Głosie Włoszczowy**”, dotyczącej działań w dziedzinie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

1. Dofinansowanie przedsięwzięć integrujących środowiska trzeźwościowe, wspierających proces wychodzenia z nałogu i utrzymanie abstynencji, organizowanych przez włoszczowską grupę AA-„Płomień” i AL-ANON.
2. Wspieranie stowarzyszeń upowszechniania kultury fizycznej, funkcjonujących w Gminie Włoszczowa, poprzez dofinansowanie działalności statutowej – w części ukierunkowanej na zagospodarowanie wolnego czasu dzieci i młodzieży (np. organizacji dodatkowych zajęć sportowo-rekreacyjnych):

- a) Uczniowskich Klubów Sportowych,
- b) Szkolnego Związku Sportowego,
- c) Ludowych Zespołów Sportowych,
- d) Miejskiego Klubu Sportowego – „Włoszczowa”,
- e) Klubu Sportowego – „Hetman Włoszczowa”.

KOMENTARZ:

Oprócz dotacji przekazywanych bezpośrednio do dyspozycji stowarzyszeń, *Gmina Włoszczowa* będzie wspierała ich działalność w postaci zakupu sprzętu sportowego. Środki finansowe na realizację zadania ujęto w budżecie gminy na 2004 r. (dz. 926, rozdz. 92604 i 92605).

3. Kontynuacja współpracy Gminy Włoszczowa – na zasadzie porozumienia - z *Urzędem Miasta Kielce* - w sprawie partycypacji w kosztach utrzymania *Izby Wytrzeźwień*.

Zadanie 5

Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

1. Prowadzenie działań zmierzających do wyeliminowania **nieprawidłowości** w zakresie **obrotu** napojami alkoholowymi na terenie Gminy Włoszczowa - w szczególności:
 - a) złamania zakazów **promocji** i **reklamy** napojów alkoholowych,
 - b) niedozwolonego **podawania** napojów alkoholowych osobom nieletnim i nietrzeźwym.
2. **Występowanie** do *Komendy Powiatowej Policji* o wszczęcie **postępowania dowodowego** w sprawach o naruszenie ograniczeń ujętych w pkt. 1, na podstawie materiałów zgromadzonych przez **GKRPA** i **Straż Miejską**.
3. Występowanie do *Sądu Rejonowego* z **aktem oskarżenia** - w sprawach o naruszenie przepisów ujętych w art. 13¹ i 15 ustawy z 26 października 1982 r. - o *wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (**Urząd Gminy**).
4. Występowanie w *Sądzie Rejonowym* w charakterze **oskarżyciela posiłkowego** - w sprawach o naruszenie przepisów ujętych w art. 13¹ i 15 ustawy z 26 października 1982 r. - o *wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi*.

Zadanie 6

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

W celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, planuje się podjęcie działań przewidzianych w ustawie z 13 czerwca 2003 r. - o *zatrudnieniu socjalnym* (Dz.U.03.122.1143) – w szczególności w postaci utworzenia *Centrum Integracji Społecznej* (CIS).

Zgodnie z art. 1. ust. 2 pkt 2-3 cytowanej ustawy, jest to działanie ukierunkowane wyłącznie na te osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków, które spełniają następujące kryteria:

- 1) ukończyły program psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego – terapii w zakładzie opieki zdrowotnej,
- 2) nie posiadają prawa do zasiłków (dla bezrobotnych, przedemerytalnego), świadczenia przedemerytalnego, rent (socjalnej, strukturalnej, z tytułu niezdolności do pracy) i emerytury.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 CIS mogą być one tworzone w randze jednostek organizacyjnych, realizujących reintegrację zawodową i społeczną poprzez następujące usługi:

- 1) kształcenie umiejętności pozwalających na pełnienie ról i osiągnięcie pozycji społecznych dostępnych osobom niepodlegającym wykluczeniu społecznemu;
- 2) nabywanie umiejętności zawodowych oraz przyuczenie do zawodu;
- 3) naukę planowania życia i zaspokajania potrzeb własnym staraniem;
- 4) uczenie umiejętności racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami pieniężnymi.

CIS mogą być tworzone przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta i organizacje pożytku publicznego. Zorganizowane przez organy samorządu terytorialnego działa w formie gospodarstwa pomocniczego, zgodnie z przepisami o finansach publicznych, natomiast utworzone przez organizację pożytku publicznego – funkcjonuje w postaci wyodrębnionej organizacyjnie i finansowo jednostki.

Procedurę rejestracji i uzyskiwania statusu CIS, zasady finansowania, uregulowano w rozdziale drugim ustawy z 13 czerwca 2003 r. - *o zatrudnieniu socjalnym*. Szczególnie istotny jest art. 7 ust. 2 lit. C, gdzie w przypadku, gdy CIS zostało utworzone organizację pożytku publicznego, umożliwiono przekazanie dotacji na pierwsze wyposażenie pochodzącej z dochodów własnych gminy przeznaczonych na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zasady działalności centrów integracji społecznej określono w rozdziale trzecim cytowanej ustawy. W art. 10 ust. 1 pkt. 1 ustalono np., że jest ona finansowana z dotacji pochodzącej z dochodów własnych gminy, przeznaczonych na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. W przypadku CIS utworzonego przez organizację pożytku publicznego jego działalność może być ponadto finansowana z zasobów instytucji tworzącej pochodzących ze zbiorów, darowizn lub innych źródeł.

Środki finansowe ujęte w budżecie CIS mogą zostać przeznaczane na następujące wydatki:

- 1) wypłatę uczestnikom świadczeń integracyjnych – z art. 15,
- 2) zakup niezbędnych materiałów, energii i usług,
- 3) najem i remonty użytkowanego lokalu,
- 4) podatki, wynagrodzenia pracowników i pochodne,
- 6) realizację reintegracji zawodowej i społecznej,
- 7) szkolenia pracowników,
- 8) posiłki dla uczestników,
- 9) wydatki na ubezpieczenie mienia CIS i inne związane z jego działalnością.

Centrum może otrzymać dofinansowanie ze środków *Funduszu Pracy* i *Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych* - na realizację programów specjalnych zmierzających do reintegracji zawodowej i społecznej, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Zasady kierowania do CIS uregulowano w rozdziale czwartym ustawy - *o zatrudnieniu socjalnym*: w Art. 12 ust. 1 określono, że osoba, o której mowa w art. 1, może zostać skierowana do uczestnictwa w zajęciach prowadzonych przez CIS przez właściwy dla miejsca zamieszkania lub pobytu osoby ośrodek pomocy społecznej, na następującej podstawie:

- 1) własnego wniosku lub wniosku przedstawiciela ustawowego,
- 2) wniosku zakładu leczenia odwykowego, PCPR, PUP, OPS, organizacji pozarządowej lub klubu integracji społecznej, za zgodą tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego.

Wniosek ten podlega zaopiniowaniu przez pracownika OPS - właściwego dla miejsca zamieszkania lub pobytu osoby kierowanej do uczestnictwa w CIS - po uprzednim przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego (rodzinnego).

Zgodnie z przepisami ujętymi w art. 12 ust. 3., w przypadku osób uzależnionych, warunkiem przyjęcia do CIS jest zakończenie programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego lub programu terapeutycznego w zakładzie opieki zdrowotnej.

Kierownik CIS przyjmuje osobę tu skierowaną po podpisaniu z nią indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego - w uzgodnieniu z kierownikiem ośrodka pomocy społecznej właściwego dla miejsca zamieszkania lub pobytu tej osoby.

Program, o którym mowa w art. 12 ust. 4 ustawy o zatrudnieniu socjalnym opracowuje pracownik socjalny CIS. Jego realizacja jest warunkiem korzystania przez uczestnika ze świadczeń z ubezpieczenia zdrowotnego, na zasadach określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia, oraz z innych świadczeń.

Zasady uczestnictwa w centrum integracji społecznej uregulowano w rozdziale piątym

Rozdział czwarty

ZASADY FINANSOWANIA REALIZACJI ZADAŃ UJĘTYCH W GMINNYM PROGRAMIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- § 1. Decyzje o finansowaniu lub dofinansowaniu realizacji przedsięwzięć ujętych w GPPiRPA na 2004 r. podejmuje Burmistrz – w granicach środków ujętych w budżecie Gminy Włoszczowa na 2004 r.
- § 2. Podejmując decyzje w sprawie finansowania zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Burmistrz może zasięgać opinii GK RPA.
- § 3. Obsługę finansowo-księgową zadań wykonywanych przez szkoły podstawowe i gimnazja – w części dotyczącej wypłaty wynagrodzeń osób realizujących programy profilaktyczno-wychowawcze, prowadzących zajęcia organizowane w ramach akcji pn. „Otwarta szkoła”, Akcji Zimowej’2004 oraz zatrudnionych w placówkach środowiskowych – wykonuje *Zespół Obsługi Ekonomiczno-Administracyjnej Szkół i Przedszkoli.*